

MD-3400, mun. Hîncești, str. M. Hîncu, 138
tel. (269) 2-20-58, fax (269) 2-20-48,
E-mail: consiliul@hincesti.md
consiliul.raional-hincesti@apl.gov.md

МД-3400, мун. Хынчешть, ул. М.Хынку, 138
тел. (269) 2-20-58, факс (269) 2-20-48,
E-mail: consiliul@hincesti.md
consiliul.raional-hincesti@apl.gov.md

DECIZIE
mun.Hîncești

din 21 iunie 2024

nr.03/22

**Cu privire la rezultatele obținute
în sectorul agrar pentru prima
jumătate a anului 2024**

Examinînd nota informativă privind rezultatele obținute în sectorul agrar pentru prima jumătate a anului 2024 și situația creată în sectorul agrar din raion, în scopul actualizării și implementării practice a obiectivelor strategice de dezvoltare a raionului Hîncești, ținînd cont de prevederile art.118; 120; 132 Cod Administrativ nr.116/2018, și în temeiul art. art.43, alin.(2), 46, alin.(1) din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, Consiliul Raional Hîncești **DECIDE**:

1. Se ia act de Nota informativă prezentată de dl Ion SÎRBU – șef interimar Direcția Agricultură și Alimentație Hîncești cu privire la rezultatele obținute în sectorul agrar pentru prima jumătate a anului 2024.
2. Se atenționează factorii de decizii din teritoriul raionului Hîncești asupra atitudinii față de procesele agrotehnice ca:
 - Implementarea tehnologiilor avansate de prelucrare a solului, care va asigura păstrarea structurii intacte a acestuia, acumularea umidității și minimalizarea eroziunii;
 - Promovarea soiurilor și hibrizilor de plante omologate în fitotehnie, viticultură, horticultură, în conformitate cu recomandările instituțiilor științifico-practice pentru raionul Hîncești;
 - Folosirea tehnologiilor avansate de cultivare, protecție integrală și respectarea asolamentelor.
3. În scopul revitalizării sectorului zootehnic, restabilirii efectivului de animale, obținerii unei productivități înalte a producției animaliere, se vor întreprinde măsuri de inițiere în vederea implimentării tehnologiilor moderne și înlocuirea șeptilului de animale cu rase cu productivitate înaltă.
4. Direcția Agricultură și Alimentație, va acorda suportul și asistența necesară producătorilor agricoli din raion.
5. Se aprobă delegarea în funcțiile de serviciu a vicepreședintelui raionului, dl VARTIC Dmitri, monitorizarea executării prezentei decizii.
6. Prezenta decizie se include în Registrul de Stat al Actelor Locale și poate fi contestată la Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni, în termen de 30 de zile de la data comunicării potrivit prevederilor Codului Administrativ nr.116/2018.

Președintele ședinței
Contrasemnează:
Secretarul Consiliului Raional Hîncești

Sergiu IONIȚĂ
Elena MORARU TOMA

Notă informativă
cu privire la rezultatele obținute în sectorul agrar
pentru prima jumătate a anului 2024

Stimate dle președinte,
Domnilor consilieri,
Onorată asistență!

Agricultura rămâne unul dintre pilonii tradiționali pentru economia Republicii Moldova, respectiv și a raionului nostru.

Totodată, agricultura este generatorul dezvoltării localităților rurale și trebuie privită din mai multe unghiuri și respectiv: această ramură înseamnă locuri de muncă; familii asigurate cu un venit, care să contribuie la bunăstarea acestora.

În toate segmentele ei, agricultura este afectată direct de fenomenele meteo periculoase, iar efectele lor, nu pot fi minimalizate sau ignorate.

Rezultatele creșterii culturilor de toamnă au demonstrat că procesul de iernare a decurs bine, pieirea culturilor de toamnă în general nu s-a depistat. Doar local pieirea acestora a constituit 1-2%, fiind mai scăzută decât norma naturală (10%). Pe cea mai mare parte a teritoriului, la culturile pomicele principale nu s-a înregistrat pieirea mugurilor floralii, doar local pieirea acestora a constituit 1-6%, ce nu a depășit norma.

Rezultatele creșterii lăstarilor viței de vie au demonstrat, că în cea mai mare parte a teritoriului cercetat, pieirea ochiurilor la soiurile tehnice de viță de vie în fond nu s-a observat, doar izolat au fost cazuri de peire a unui procent mai mare de muguri la soiurile de masa.

Cu toate acestea, evaluarea riscului suprafetelor agricole și a speciilor cultivate la producerea fenomenelor climatice extreme trebuie realizată la stabilirea gradului de vulnerabilitate a speciilor agricole față de fenomenele agroclimatice de stres termic (temperaturi extrem de joase, înghețuri) și hidric (secetă pedologică moderată), fenomene, ce s-au manifestat după luna aprilie (care a fost cu temperaturi mult supra celor medii multianuale) și care au avut impact negativ în unele plantații și culturi de câmp.

Lucrările agricole de primăvară în anul acesta au început mai devreme comparativ cu alți ani, aproximativ cu 3 săptămâni.

Rezerva de umiditate pe adâncimea de sol 0-100 cm prezintă valori satisfăcătoare, local, în unele zone - apropiate de optim și optime. Deficite moderate de apă în sol se înregistrează în continuare pe arii extinse, umiditatea rămânând factorul limitant principal (de risc).

Stimați consilieri! Datele cadastrale ale terenurilor agricole anul curent se prezintă astfel:

Suprafața totală a terenurilor agricole în raion constituie **72 794,34 ha**

Inclusiv:

Arabil	58 635,4 ha;
Pârloagă	2 581,85 ha;
Plante multianuale	10 501,8 ha;
Fînețe	0 ha;
Pășuni	1 075,29 ha;
Alte terenuri	5 015,01,26 ha.

În teritoriu activează:

- 167- S.R.L.-uri, ce dețin 26 517,97 ha terenuri agricole;
- 2- C.A.P., ce dețin 3 845,88 ha terenuri agricole;
- 1- C.Î., ce dețin 36,51 ha terenuri agricole;
- 4- S.A., ce dețin 93,94 ha terenuri agricole;
- 1 341- Gospodării Țărănești, ce dețin 8 164,96 ha;
- 28 487- Persoane fizice - proprietari, ce dețin 25 093,74 ha, terenuri prelucrate sinestătător;
- Altele - 37 096 entități ce dețin 8 396,43 ha, (diferite forme de activitate Î.I., Terenuri de pe lângă casă e.c.t.)

În temeiul informațiilor operative, colectate din teritoriu, structura culturilor de câmp pentru anul curent se prezintă în felul următor:

	Cultura	Preconizat, ha	Sămănat de facto, ha
I	Culturi de toamnă, total	8 600	8 600
	Grâu de toamnă	7 200	7 200
	Orz de toamnă	700	700
	Rapița de toamnă	700	700
II	Culturi de primăvară, total	50 035	50 035
	Grâu de primăvară	1000	1 000
	Orz de primăvară	700	700
	Mazăre	1 000	1 000
	Porumb	25 000	25 000
	Legume	550	550
	Bostănoase	550	550
	Cartof	100	100
	Altele	2 535	2 535
	Floarea soarelui	18 000	18 000
	Eterooleginoase	600	600
	Total teren arabil	58 635	58 635

Lucrările de combatere a bolilor și dăunătorilor se execută în funcție de tehnologia fiecărei culturi, de posibilitățile materiale ale producătorilor agricoli, de starea terenului, de gradul de îmburuienare a solului, de apariția bolilor și dăunătorilor.

Necesarul de semințe certificate a fost asigurat de DRSA. Direcția Agricultură și Alimentație informează permanent producătorii agricoli despre stocurile de material semincer, oferte de inputuri, utilaj și tehnică agricolă prin organizarea seminarelor de informare, telefonic, prin rețelele de socializare și prin e-mailuri.

În plantațiile viticole și pomicole, în perioada curentă, se execută lucrările de întreținere - protecție fitosanitară și combatere a buruienilor.

Stimată audiență!

În perioada ianuarie - iunie 2024, de către DAA Hîncești, au fost organizate măsuri și activități de informare și școlarizarea a agenților economici, după cum urmează:

- Prezentarea produselor de uz fitosanitar, tehnică agricolă și material semincer.
- Eficacitatea produselor de uz fitosanitar și a materialului semincer.
- Particularitățile de producere a produselor agricole ecologice.
- Particularitățile tăierilor în uscat a pomilor fructiferi în condițiile anului 2024, formarea pomilor fructiferi tineri.
- Particularitățile tăierilor în uscat a viței de vie în condițiile anului 2024.
- Creșterea legumelor în câmp protejat și deschis.
- Adunări informaționale raionale;
- Posibilități de finanțare a întreprinderelor agricole. Asigurarea întreprinderilor agricole împotriva calamităților naturale.
- Pregătirea pentru executarea lucrărilor agricole de primăvară, aprovizionarea cu tehnică agricolă, material semincer și săditor, cu fertilizanți și produse de uz fitosanitar, de asemenea și contractarea parțială a unor produse agricole.
- Protecția plantelor pomicole.
- Protecția viței de vie.
- Lupta cu buruienile în condițiile anului 2024.
- Fertilizarea culturilor agricole în condițiile anului 2024.

Activități comune cu Direcția Raională Siguranța Alimentelor, AIPA, colaborare și coorganizarea activităților în teritoriu cu ONG-uri așa ca AGROinform, FNFM, Proiectul "Livada Moldovei", Asociația cultivatorilor de pomușoare, Institutul de zootehnie și biotehnologii din Maximovca, AȘP "Porumbeni", Asociația producătorilor și exportatorilor de fructe din Moldova, Asociația producătorilor și exportatorilor de struguri, Forța Fermierilor.

Direcția conlucrează intensiv cu DECT a CR, în ceea ce privește convocarea și desfășurarea activităților comune, cu privire la strategia de dezvoltare durabilă a raionului.

Permanent se practică deplasări în primăriile raionului, întâlniri cu agenții economici, cu acordarea consultațiilor necesare.

Șeptelul de animale în perioada de 6 luni a anului 2024 se prezintă astfel:

Nr d/ o	Specia de animale	Unitate de măsură	Existente		+ ; - 2024/2023
			la 01.01.2024	la 01.06.2024	
1	Bovine, total	capete	9868	9672	-196
	Inclusiv vaci	capete	4228	4076	-152
2	Porcine, total	capete	10673	8671	-2002
	Scroafe	capete	3162	3014	-148
3	Ovine și caprine	capete	42035	41171	-864
4	Cabaline	capete	870	814	-56
5	Păsări	mii cap.	603980	500000	-103980
6	Albine	familii	7500	8362	+862

Din analiza datelor enumerate realizăm că șeptelul e în descreștere, ca consecințe a secetelor anilor 2020 și 2023. Pentru a evita diminuarea în continuare a șeptelului este necesar, ca crescătorii de animale să-și asigure o bază furajeră durabilă, adică să creeze rezerve de hrană pentru o perioadă de minim doi ani conform recomandărilor științifice. În creștere este numărul de familii de albine datorită faptului că s-au creat posibilități de accesare a surselor financiare din partea statului. Chiar dacă numărul de animale e în scădere, cu suportul consultativ al Direcției Agricultură și Alimentație Hîncești s-a reușit ca pînă la mijlocul anului 2024 exploatațiile zootehnice (40 unități, bovine de carne 14 și bovine de lapte 26) să obțină autorizație sanitar-veterinară. 22 de ferme de ovine din totalul de 80, la fel au obținut certificatul sanitar-veterinar, iar cu ceilalți este necesar de a efectua un lucru mare pentru a se înregistra. S-au selectat 624 de beneficiari pentru repartizarea ajutorului sub formă de furaje concentrate (400 kg) pentru fiecare din fermierii mici și gospodăriile rurale vulnerabile, oferit de FAO în Moldova. Tot în cadrul acestor întruniri și consultații oferite de DAA crescătorii de animale au fost familiarizați cu tehnologiile performante de folosire a asolamentelor furajere, pentru asigurarea unei baze furajere durabile. Tot de FAO în Moldova s-au selectat 70 agenți economici din raion care v-or primi cîte 25 kg de semințe de lucernă la ha pentru a fi semănate în toamna anului 2024.

A fost evaluată starea tehnică a tractoarelor și mașinilor agricole din raion. La momentul actual în ramura agriculturii în total pe raionul Hîncești la balanța agenților economici și a persoanelor particulare avem următoarea tehnică agricolă:

Denumirea	Total	În regulă	% pregătirii
Tractoare	2754	1924	70
<i>Inclusiv Euro</i>	293		
Remorci p/u tractoare	1201	862	72
Combine cerealiere	186	138	74
<i>Inclusiv Euro</i>	74		
Combine speciale	31	16	52

Pluguri	1003	761	76
Semănători	493	444	90
Cultivatoare	602	395	66
Grape cu discuri	243	151	62
Mașini p/u balotat	82	63	77
Stropitoare	487	410	84
Mașini pentru curățit cereale	93	76	81
Mașini pentru administrarea îngrășămintelor	131	71	54
Mașini meliorative și alte mașini autopropulsate	103	94	91

Tractoarele și tehnica agricolă primită de către deținătorii de cotă valorică de la fostele gospodării agricole nu se exploatează din cauza uzurii excesive, de aceea din numărul total de tractoare pe raion se exploatează aproximativ 70 – 73 %, restul staționează pe tot parcursul anului. Acest număr de tractoare urmează să fie casat, însă mecanismul existent pentru lichidare necesită acordul tuturor cotașilor, ceea ce practic e imposibil.

ISST”Intehagro”, efectuează controale selective la agenții economici și, începând cu luna martie în toate localitățile a început efectuarea reviziei tehnice la tractoare, remorci și mașini mobile, la toți deținătorii de tehnică agricolă, inclusiv persoanele particulare, conform cerințelor pentru exploatare.

Agricultura din Republica Moldova nu este doar una dintre forțele motrice esențiale în creșterea economică, ci și un factor de păstrare a culturii și relațiilor sociale locale. Agricultura este sectorul economiei naționale cu cel mai mare grad de expunere și vulnerabilitate la riscurile naturale și schimbările climatice. Factorul principal care determină cantitatea, calitatea și stabilitatea producției agricole în Republica Moldova ține de condițiile agricole, climatice și meteorologice, în special lipsa sau surplusul de umiditate. În același timp, **investițiile în sectorul agricol** contribuie la sporirea competitivității, dezvoltarea sectorului micului business, crearea locurilor de muncă noi, asigurându-se astfel creșterea economică. În acest context, este necesar de a crea anumite oportunități de susținere a priorităților investiționale ale agricultorilor. Sprijinul financiar pe care îl acordă statul în scopul susținerii investițiilor în agricultură se materializează prin alocațiile bănești acordate producătorilor agricoli sub formă de subvenții.

Agricultorii din raionul Hîncești, pe parcursul ultimilor ani, au beneficiat de surse financiare, alocate din Fondul național de subvenționare, prin intermediul AIPA, după cum urmează:

SUBVENTII AIPA

Nr. d/o	Anul	Dosare depuse	Valoarea subvențiilor autorizate, MDL
1	2014	210	34 472 345 lei
2	2015	157	19 292 218 lei
3	2016	140	22 893 648 lei
4	2017	237	Suma solicitată - 37.660.387,37 Suma autorizată - 8.490.602
5	2018	289	30 959 53 lei
5	2019	301	40 156 43 lei
6	2020	304	Suma solicitată - 63 668 885 lei Suma autorizată - 58 990 802 lei
7	2021	380	Suma solicitată - 63 877 784 lei Suma autorizată - 56 686 101 lei
8	2022	478	Suma solicitată - 77 817 676 lei; Suma autorizată - 40 445 536 lei. <i>Compensarea parțială a accizelor la motorina utilizată de producătorii agricoli în anul 2022:</i> Suma solicitată - 3 800 604 lei; (169 dosare) Suma autorizată - 3 500 604 lei. <i>Plati directe per cap de animal 2022:</i> Suma solicitată - 34 690 500 lei; (64 dosare) Suma autorizată - 34 041 905 lei
9	2023	57	Ajutor financiar (seceta) Suma solicitată - 5 951 305,00 lei Suma autorizată - 5 951 305,00 lei
		38	Ajutor umanitar (motorină RO) Primită motorină 178 mii litri sau câte 41,5 l/ha
		150 depuse 145 autorizate	Plăți complementare (defrișare, credite, asigurări, consiliere și ecologic) Suma solicitată - 19 253 213,50 lei Suma autorizată - 18 139 738,00 lei
		18	Plăți directe per kg de produs (lapte de vacă) Suma solicitată - 2 896 707,00 lei Suma autorizată - 2 896 467,00 lei

		46	Plăți directe per cap de animal Suma solicitată – 10 156 400,00 lei Suma autorizată – 9 977 900,00 lei
		6 depuse 3 autorizate	Plăți în avans Suma solicitată – 8 136 333,00,00 lei Suma autorizată – 1 584 450,00,00 lei
		1	Plăți în etape (construcția fermei de porci) Suma solicitată – 473 217,00 lei Suma autorizată – încă nu este autorizat
		119 depuse 50 autorizate	Post investiții Suma solicitată – 73 474 371,16 lei Suma autorizată – 33 696 507,00 lei
		178 depuse 174 autorizate 4 respinse	Suport financiar (accize motorină) Suma solicitată – 5 447 066,00 lei Suma autorizată – 5 447 066,00 lei

Cultura agriculturii se referă la toate valorile asociate cu practicarea agriculturii.

Urmează să contribuim în continuare, aplicînd toate oportunitățile, pentru a dezvolta o cultură puternică a agriculturii, ceea ce înseamnă, pentru orice țară, siguranță alimentară și dezvoltare economică.

Vă mulțumesc pentru atenție!

Ion Sîrbu, șef interimar DAA Hîncești